

Ballett

Av: Mini-mitochondria journalist, Elise Nøkling-Eide, 12 år.

Hvorfor er ballett så populært nå for tiden? Ballet har eksistert i flere hundre år, og når du ser på en balletoppvisning, lurer du ikke på hva som skjuler seg bak ballet? Og når det hele startet?

Ballet er en sjanger innen dansekunsten. Selve ordet ballett kommer fra det italienske ordet "ballare", som betyr "å danse". Ballettens røtter kommer fra Italia, men ballettens sentrum ble etter hvert Frankrike. Så når ballettdansere hører noe de i kanskje egentlig ikke skjønner et ord av, så har de likevel trent seg opp til å skjønne hva det betyr i dansetrinn, siden fransk er ballettens "internasjonale" språk. Det viktigste budskapet en ballettdanser ønsker å formidle, er heller ikke så avhengig av det muntlige språk, fordi det er kroppsspråket, ja ballettkunsten om står i fokus.

Ballettdanserinne på 11 år

Balletthistorien startet på 1400-tallet under renessansen. Italienerne leide inn dansere, men de var ikke så veldig flinke og de var ikke profesjonelle. Danserne danset med enorme kostymer og masker. Det som var så rart, var at det var bare menn som fikk lov til å danse, men damene kom etter hvert. Men når damene fikk roller var de mye mindre viktige roller enn mennenes. I 1547 ble Catherine de Medicis dronning i Frankrike. Hun var veldig glad i denne danseformen, og hun tok ballett med seg fra Italia. Balthazar de Beaujoyeux lagde den første ordentlige balletten til Catherine i 1581. Balletten handlet om den greske gudinnen Circe som spiste mennesker. Balletten varte i hele 5 ½ timer. En konge som danset mye selv var Ludvig XIV. Han var konge i Frankrike på 1600-tallet. Når han ble eldre klarte han ikke å danse lenger, så i 1661 lagde han en danseskole for å utdanne ballettdansere til gode og profesjonelle

ballettdansere. Ballet ble mer og mer populært og det kom mange flere danseskoler, og den viktigste var St. Petersburg skolen som var russisk. Ballettdanserne begynte å opptre i vanlige teatre, slik at vanlige folk fikk se ballet med store kostymer og masker. Men i 1760 kom koreografen Jean Georges Norverre og kritiserte balletten. Han mente at de måtte vise følelser og vise historier med kroppsspråket og trinnene, og ikke ha de store kostymene og maskene som dekket hele kroppen til ballettdanserne. Norverre klarte å få ballettdanserne til å danse med kroppsspråket. Norverre fant opp noe som heter ballett d'action som er å danse uten opera, men bare med musikk. Ballett ble endret litt med tiden og etter hvert kom det en ny danseepoke, romantikken.

Romantikken kom på 1800-tallet. Ballettoppvisningene før denne tid, var nesten bare om Gresk mytologi eller dramaer. Nå skulle ballettene handle om kjærlighet, magi og det som var drømmeaktig og mystisk. Det skjedde også noe veldig viktig innen ballett i romantikken. Selve tåpisskoen ble oppfunnet. Da trodde publikum på magi og kjærlighet siden damene og mennene danset med hverandre. Og mennene løftet damene slik at de nesten svevde. Deretter ble Russland et veldig kjent "ballettland". Den kjente koreografen, Marius Pepita, lagde de to berømte ballettstykkene, "Svanesjøen" og "Nøtteknekkeren". I disse stykkene danset de klassisk ballett.

Tåpissko

Det fins mange forskjellige ballettstiler, men den vi ofte legger mest vekt på er klassisk ballett. I klassisk ballett øver de ekstra mye på ballettposisjonene. I de klassiske ballettposisjonene brukes både armer og ben mye, og ballettposisjonene har navn som for eksempel første posisjon eller femteposisjon. Jenter og kvinner danser på forskjellige nivå etter hvor gode og sterke de er. Jenter og kvinner fra elleve års alderen danser på tåpiss, mens de som ikke er fullt så sterke danser bare på myksko. Gutter og menn har flere hopp og maskuline trinn siden de ikke danser på tåpiss. Men for at en ballettdanser skal kunne yte maksimalt så er riktig treningstøy viktig.

Antrekkene til jentene og kvinnene og guttene og mennene i balletten er ganske like. Jentene har ballettdrakt eller body og de har tynne strømpebukser under ballettdrakten og varmetøy over. Under forestillinger bruker de strutteskjørt/tutu. Guttene har vanligvis svarte eller marineblå tights og en hvit t-skjorte på overkroppen. Fottøyet til jenter er myksko og fra de er elleve år kan de, som nevnt, stå på tåspiss. Guttene har hvite sokker og noen ganger leggings over. Det finnes mange gode ballettdansere og gjennom en ballettkarriere er de ofte innom flere ulike ballettkompanier.

Gjennom tidene har det vært mange ulike ballettkompanier, rundt omkring i verden. I et ballettkompani danser profesjonelle ballettdansere sammen i en gruppe. Noen av de mest kjente ballettkompaniene er: Bolshoi ballett som ligger i Russland. De danser kjente stykker som for eksempel Svanesjøen eller

Bolshoi Ballett i Svanesjøen

Nøtteknekkeren. Et annet ballettkompani fra Russland er St. Petersburg skole. Denne skolen ble stiftet i 1738. Og så er det det amerikanske teateret, American Ballet theatre. The Royal Ballet er også fra Amerika. I alle ballettkompaniene er alle profesjonelle ballettdansere.

I dag er det mye lettere å bli ballettdanser. Man trenger ikke å være profesjonell for å danse ballett. Men de profesjonelle deler drømmen om å bli berømte og kjente, og selvfølgelig om å bli den beste. Det har også begynt å komme filmer om ballett. Den mest aktuelle nå er "Black Swan" som nylig ble Oscarbelønt. Denne filmen har gjort ballett veldig populært både for dansingen og for klesstilen. Men når filmen tas ned fra kinolerretet vil balletten fortsette å eksistere? Historien har vist at de kongelige fra 1400-tallet til 1600-tallet har løftet frem balletten. Romantikken har gjort at ballettdanserne kunne vise kjærlighet og magi mellom kvinnene og mennene. Og den klassisk balletten har vist at man må danse med hele kroppen og kroppsspråket. Derfor er kanskje "Black Swan" bare en oppsiktsvekkende påminnelse om at dette er en kunstform som er tidløs og alltid like aktuell?

Kilder:

<http://no.wikipedia.org/wiki/ballett>

http://www.aktivioslo.no/klassisk_ball.php

http://no.wikipedia.or/wiki/Klassisk_ballett

Bilder:

<http://rob-only-for-friends.spaces.live.com/blog/cns!8AA5377D11E1C23C!2197.entry>

<http://www.hunden.no> (gjort om i <http://www.picnik.com>)